

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهرستان فسا

مرکز آموزشی درمانی بیمارستان حضرت ولی عصر (عج)

عمل جراحی سزارین

C/S

واحد آموزش سلامت

تهیه : زهرا زارع

(دانشجوی کارشناسی اتاق عمل)

تنظیم : آمنه ابوالقاسمی

(سوپروایزر آموزش سلامت بیمارستان ولیعصر فسا)

مشاور علمی: خانم زراعت پیشه

(عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی فسا)

خانم افراز مند

(کارشناس اتاق عمل)

بیمارستان حضرت ولیعصر (عج) فسا

آدرس : میدان ابن سینا

تلفن : 071-53315018

عمل جراحی سزارین (C/S)

سزارین عمل جراحی است که با ایجاد برش روی لایه های شکم و رحم ، بدون دخالت کانال واژن منجر به تولد جنین می شود . امروزه به دلیل ترس از درد زایمان طبیعی بیش از نیمی از مادران تمایل زیادی به سزارین دارند . سزارین زمانی که زایمان طبیعی ، مادر ، جنین یا هردو را در خطر قرار می دهد، ترجیح داده می شود . در این جراحی به ترتیب از خارج به داخل هفت لایه از دیواره شکم برش زده می شود . بعد از رسیدن به رحم که آخرین لایه است ، برای تشخیص موقعیت جنین ، جراح رحم را لمس می کند . بعد از برش رحم ، ممکن است پرده آمنیوتیک (فضایی که جنین داخل آن قرار دارد) به طور خودبخودی پاره شود یا جراح مجبور شود آن را پاره کند. بعد از پاره شدن این پرده، مایع آمنیون (مایعی که اطراف جنین قرار دارد) بیرون می ریزد و جراح جنین را از رحم خارج می کند.

بیهوشی عمومی یا بی حسی اسپینال ؟

برای جراحی سزارین معمولا از هر دو روش بی حسی اسپینال (خانم باردار از کمر به پایین بی حس می شود) و بیهوشی عمومی استفاده می شود که انتخاب روش هم به ترجیح متخصص بیهوشی و هم اولویت بیمار بستگی دارد .

مراقبت های قبل از عمل

❖ پس از مراجعه به پزشک و تعیین نوبت عمل ، در صورت مصرف دارو یا هر نوع حساسیت دارویی ، موضوع را به پزشک خود و متخصص بیهوشی اطلاع دهید .

- ❖ پزشک پیش از انجام سزارین ، تست ها و آزمایشات مختلفی تجویز می کند تا از وضعیت شما مطلع شود .
- ❖ حتما روز قبل از عمل ، ناحیه عمل و شکم خود را شیو کنید .
- ❖ استحمام و پاکیزه بودن بدن از بروز عفونت بعد از جراحی جلوگیری می کند.
- ❖ پیشگیری از بروز عفونت یک اقدام حیاتی است . بهداشت دهان و دندان می تواند به کاهش خطر عفونت کمک کند .
- ❖ توصیه می شود روز قبل از عمل غذای سنگین مصرف نکنید تا زایمان راحت تری داشته باشید (4 تا 6 ساعت قبل از عمل غذایی نخورید)
- ❖ به صورت پیشگیرانه برای مادر باردار درمان با آنتی بیوتیک در بیمارستان انجام می شود .
- ❖ کلیه وسایل تزئینی ، زیورآلات و لوازم فلزی را قبل از رفتن به اتاق عمل از خود جدا کنید .
- ❖ در صورت ضرورت به مصرف دارویی خاص می توانید دارو را تحت نظر پزشک مصرف کنید .
- ❖ توصیه می شود خانم های بارداری که کاشت ناخن دارند قبل از رفتن به اتاق عمل آن را جدا کنند (کبود شدن ناخن ها نشان می دهد که سطح اکسیژن خون پایین آمده است و با داشتن کاشت ناخن تشخیص این امر برای پرسنل و پزشک دشوار است لذا بهتر است قبل از عمل کاشت ناخن را جدا کنند)
- ❖ طبق نظر پزشک ممکن است داروهایی که باعث کاهش اسیدیتة معده می شود ، قبل از عمل تجویز گردد .

مراقبت های بعد از عمل

- ❖ در صورتی که مادر تمایل داشته باشد ، باید نوزاد را به مادر نشان داد و هرچه زودتر نوزاد را زیر سینه مادر جهت شیرخوردن قرار دهید تا سینه ها تخلیه شود
- ❖ ممکن است بعد از عمل مادر خونریزی داشته باشد که این موضوع تا 3 الی 4 روز طبیعی است و با گذشت زمان کاهش می یابد اما اگر کاهش نیافت و همچنان خونریزی داشتید حتما پزشک خود را مطلع کنید.
- ❖ مراقبت از زخم و تمیز نگه داشتن آن بسیار مهم است و باعث کاهش عفونت می شود.
- ❖ توصیه می شود از شکم بند استفاده کنید و زمان استفاده از آن را از پزشک خود سوال کنید زیرا در این زمینه نظر پزشکان متفاوت است . (شکم بند بعد از زایمان در سفت شدن عضلات شکم تاثیر دارد .)
- ❖ توصیه می شود محل زخم 24 ساعت بسته باشد و بعد از دو روز به آرامی با دست شستشو دهید و سپس با باد سرد سشوار زخم را خشک کنید .
- ❖ بعد از 7 الی 10 روز می توانید بخیه های خود را بکشید.
- ❖ بهتر است تا 2 روز بعد از سزارین غذاهای سبک مصرف کنید .
- ❖ داروهایی که پزشک برایتان تجویز کرده است را طبق دستورالعمل

مصرف کنید . (معمولا نیازی به آنتی بیوتیک نیست مگر اینکه پزشک برایتان تجویز کرده باشد .

❖ از آنجا که حرکات روده بعد از جراحی کند می شود ، حرکت کردن به سیستم گوارش کمک می کند تا مجددا فعالیت خود را شروع کند به این صورت که آرام آرام شروع به راه رفتن کنید و به صورت تدریجی فعالیت های خود را ادامه دهید تا در نهایت به زندگی روزمره خود برگردید .

❖ ممکن است بعد از عمل ناتوانی در دفع ادرار یا دفع دردناک ادرار داشته باشید که این مورد تا 24 ساعت اولیه طبیعی است اما اگر بیشتر طول کشید حتما به پرستاران بخش و پزشک خود اطلاع دهید . همچنین در صورت وجود خون در ادرار هم پزشک خود را مطلع کنید .

❖ سزارین یک عمل جراحی بزرگ شکم است بنابراین احساس درد در محل برش طبیعی است. (تا 24 ساعت اولیه درد وجود دارد اما با گذشت زمان و بعد از چند روز این درد کاهش می یابد و جای نگرانی نیست)

عوارض عمل جراحی سزارین

می توان گفت هیچ عملی بدون عارضه نیست و سزارین هم از این موضوع مستثنی نیست . در اینجا به برخی از عوارض این جراحی می پردازیم :

❖ شایعترین عارضه عفونت بعد از جراحی است (مراقبت از زخم و بخیه شکم بسیار مهم است که اگر غفلت کنید باعث عفونت میشود.

برخی از علائم عفونت عبارتند از : درد شدید در محل برش ، تجمع چرک در داخل یا اطراف زخم ، تورم و قرمزی اطراف بخیه و...) در صورت مشاهده علائم عفونت حتما به پزشک خود اطلاع دهید .

❖ عارضه بعدی خونریزی است . (اگر همچنان بعد از مرخص شدن از بیمارستان خونریزی داشتید و خونریزی قطع نمی شد یا خونریزی غیرطبیعی داشتید حتما به پزشک خود اطلاع دهید)

❖ سزارین باعث چسبندگی لایه های شکم و جفت می شود که این موضوع زایمان های بعدی را سخت تر می کند .

❖ ارتباط ضعیف مادر و نوزاد که همین مورد باعث می شود شیردهی سخت تر شود . (در این مورد مادر باید با صبر و حوصله و آرامش کامل بنشیند و سینه ها را به آرامی در دهان نوزاد بگذارد . اگر سینه ها پهن باشد و دهان نوزاد کوچک باشد که نتواند شیر بخورد ، از سری های مخصوص برای شیردهی استفاده کنند.)

❖ سزارین برای مادر باردار عمل دردناکی می باشد (در این جراحی چون برش وسیع است ، ممکن است تا چند روز مادر برای انجام کارهای خود با مشکل مواجه باشد اما جای نگرانی نیست و با بهبودی جای زخم ، احساس بهتری خواهید داشت)

رفرنس ها :

✓ تکنولوژی جراحی زنان و مامایی لیلا ساداتی

✓ تکنولوژی جراحی زنان سارا فریادیان